

เรื่องเสร็จที่ ๑๖๒๖/๒๕๖๑

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๒.๔/๔๓๘๕ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๑(มค)/๔๑๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ แจ้งข้อมูลนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร จำเลย ตามหมายจับศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ ๓๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐ เดินทางจากประเทศสหรัฐอเมริกาไปยังสหราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐ ไปยังอัยการสูงสุด เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ฉบับที่ ๐๐๐๔.๓/๓๐๑ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำส่งคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนไปยังอัยการสูงสุดในฐานะผู้ประสานงานกลางพร้อมจัดเตรียมข้อมูลพยานหลักฐานที่จำเป็น จากนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ตช ๐๐๐๒.๔/๖๘๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ ขอให้อัยการสูงสุดพิจารณาดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ พร้อมแนบหมายจับ หนังสือแจ้งการเดินทางสรุปคำพิพากษาและคำแปลเป็นภาษาอังกฤษ โดยแจ้งให้สำนักงานอัยการสูงสุดขอเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ใช่หน่วยงานที่ดำเนินคดีกับจำเลย ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ฉบับที่ ๐๐๐๔.๓/๒๗ ลงวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แจ้งว่าเอกสารไม่ครบถ้วนและขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติยืนยันที่อยู่ของจำเลยและส่งเอกสารต่าง ๆ ให้ครบถ้วน ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ตช ๐๐๐๒.๔/๑๒๕๙ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แจ้งอัยการสูงสุดว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติมิได้เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง เนื่องจากมิได้เป็นหน่วยงานที่อยู่ในกระบวนการดำเนินคดี ส่วนหมายจับเป็นกรณีให้จับกุมตัวภายในราชอาณาจักร จากนั้นสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ฉบับที่ ๐๐๐๔.๓/๔๘ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑ แจ้งการพิจารณาของอัยการสูงสุดในฐานะผู้ประสานงานกลางว่ากรณีดังกล่าวสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้บังคับการตามหมายจับของศาล มีหน้าที่จัดการให้ได้ตัวจำเลยมารับโทษ ซึ่งเมื่อจำเลยหลบหนีไปต่างประเทศจำเป็นต้องเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการติดตามจับกุมตัวและเป็นหน่วยงาน

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๔๐๒/๒๑๖ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ประสงค์ในการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง ตามมาตรา ๓๐^๑ แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ พร้อมแจ้งด้วยว่าการนี้ตามหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๑(มค)/๕๑๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ และหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๒.๔/๖๘๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เป็นกรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่ได้เสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลางแล้ว ต่อมาสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๒.๔/๒๘๒๔ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๑ แจ้งความเห็นต่างซึ่งในส่วนนี้เป็นกรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในครั้งนี้ ทั้งนี้ พนักงานอัยการสามารถดำเนินการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลางได้ทุกกรณีโดยชัดแจ้งอยู่แล้ว จึงขอให้สำนักงานอัยการสูงสุดได้มอบหมายให้พนักงานอัยการรวบรวมเอกสารหลักฐานเสนอเรื่องไปยังผู้ประสานงานกลาง ส่วนการประสานงานตามหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๑(มค)/๕๑๓ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐ และหนังสือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐๐๒.๔/๖๘๐ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นั้น เป็นกรณีที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติสนับสนุนข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการ ต่อมาสำนักงานอัยการสูงสุดได้มีหนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ฉบับที่ ๑๐๐๔.๓/๑๒๘ ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๑ แจ้งสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่า อำนาจในการเสนอเรื่องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อผู้ประสานงานกลางเป็นคุณสมบัติที่ความประสงค์ในการเสนอเรื่องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดน การที่ศาลมีหมายจับถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้ทำการจับกุม ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจในการเสนอขอส่งจำเลยเป็นผู้ร้ายข้ามแดนต่อผู้ประสานงานกลางอันเป็นขั้นตอนหนึ่งในการจัดการตามหมายจับเพื่อให้ได้ตัวจำเลยไปส่งศาล

กรณีดังกล่าวสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความเห็นต่างและขอหารือ ดังนี้

๑. สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่า การขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกลับมาประเทศไทย มีเจตนารมณ์เพื่อให้ได้ตัวมาฟ้องคดีหรือนำตัวกลับมารับโทษตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งเป็นหลักทั่วไป

มาตรา ๓๐ การร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอมายังประเทศไทย ให้พนักงานอัยการหรือหน่วยงานที่ประสงค์จะให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง

ในกรณีที่ผู้ประสานงานกลางมีคำวินิจฉัยว่าสมควรที่จะจัดทำคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอ ให้ผู้ประสานงานกลางส่งเรื่องให้พนักงานอัยการจัดทำคำร้องขอส่งผู้ร้ายข้ามแดน และเอกสารประกอบต่อไป

คำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามวรรคหนึ่งและเอกสารประกอบคำร้องให้เป็นไปตามระเบียบที่ผู้ประสานงานกลางกำหนด

คำวินิจฉัยของผู้ประสานงานกลางเกี่ยวกับการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ถือเป็นยุติ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นอย่างอื่น

การร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอที่มีได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย ให้ผู้ประสานงานกลางดำเนินการโดยผ่านวิถีทางการทูต

การร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอที่มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกับประเทศไทย ให้ผู้ประสานงานกลางดำเนินการตามสนธิสัญญา

ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน แต่มาตรา ๙^๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติไว้ว่า “รัฐบาลไทยอาจพิจารณาส่งบุคคลข้ามแดน เพื่อการฟ้องร้องหรือรับโทษตามคำพิพากษาของศาลในความผิดอาญา” จึงขอหารือว่าหลักการส่งบุคคลข้ามแดน เพื่อการฟ้องร้องหรือรับโทษตามคำพิพากษาของศาลในความผิดทางอาญา เป็นหลักการทั่วไปสำหรับการพิจารณาการขอและการส่งตัวเป็นผู้ร้ายข้ามแดนในฐานะที่เป็นประเทศผู้รับคำร้องขอและประเทศผู้ร้องขอให้หรือไม่

๒. เมื่อเจตนารมณ์ของการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนเป็นไปเพื่อนำตัวกลับมาฟ้องคดีหรือรับโทษตามคำพิพากษาของศาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าหน่วยงานที่มีหน้าที่เสนอเรื่องไปยังผู้ประสานงานกลางเพื่อร้องขอไปยังต่างประเทศตามมาตรา ๓๐^๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ ควรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนดำเนินคดีหรือหน่วยงานที่ฟ้องคดี แม้ว่าการสอบสวนหรือการฟ้องคดีเสร็จสิ้นแล้วผู้ต้องหาหรือจำเลยซึ่งศาลได้พิพากษาลงโทษแล้วได้หลบหนีไปต่างประเทศ ย่อมเป็นหน้าที่ของหน่วยงานดังกล่าวที่จะเสนอเรื่องขอตัวข้ามแดนกลับมาเพื่อฟ้องคดีและรับโทษตามคำพิพากษาของศาล ซึ่งเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่จำต้องมีประกอบการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง ได้แก่ (๑) รายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลซึ่งถูกร้องขอให้ส่งข้ามแดน โดยระบุชื่อ รูปพรรณ สัญชาติ และที่อยู่หรือสถานที่ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ของบุคคลดังกล่าวอยู่ (๒) ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคดีและรายละเอียดเกี่ยวกับวัน เวลา และสถานที่กระทำความผิด (๓) กฎหมายที่บัญญัติให้การกระทำนั้นเป็นความผิด ฐานความผิด อัตราโทษและอายุความ (๔) หมายจับที่ออกโดยศาลหรือสำเนาหมายจับซึ่งรับรองความถูกต้อง (๕) พยานหลักฐานที่แสดงว่าคดีมีมูลที่ศาลจะรับฟ้องไว้พิจารณา และ (๖) สำเนาคำพิพากษาของศาลซึ่งรับรองความถูกต้อง (กรณีศาลพิพากษาแล้ว) จึงหารือว่า

มาตรา ๙ รัฐบาลไทยอาจพิจารณาส่งบุคคลข้ามแดน เพื่อการฟ้องร้องหรือรับโทษตามคำพิพากษาของศาลในความผิดทางอาญา ซึ่งอยู่ภายใต้อำนาจดำเนินคดีของประเทศผู้ร้องขอให้แก่ประเทศนั้น ๆ ตามคำร้องขอได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเป็นความผิดที่จะส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ และไม่เข้าลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายไทย หรือมิใช่ความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองหรือเป็นความผิดทางทหาร

(๒) กรณีที่ได้มีสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกัน เมื่อประเทศผู้ร้องขอได้แสดงโดยชัดแจ้งว่าจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่ประเทศไทยในทำนองเดียวกันเมื่อประเทศไทยร้องขอ

ความผิดที่มีลักษณะทางการเมืองตามวรรคหนึ่ง (๑) ไม่หมายความว่ารวมถึงความผิด ดังต่อไปนี้

(๑) การปลงพระชนม์ ประทุษร้ายต่อพระองค์ หรือเสรีภาพของพระมหากษัตริย์ พระราชินี หรือรัชทายาท

(๒) การฆ่า ประทุษร้ายต่อร่างกายหรือเสรีภาพของประมุขแห่งรัฐ ผู้นำรัฐบาล หรือสมาชิกโดยตรงในครอบครัวของบุคคลนั้น

(๓) การกระทำความผิดที่ไม่ถือว่าเป็นความผิดทางการเมืองเพื่อวัตถุประสงค์ในการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามสนธิสัญญาซึ่งประเทศไทยเป็นภาคี

ความผิดทางทหาร หมายความว่า ความผิดอาญาทางทหารโดยเฉพาะและมีใช่ความผิดตามกฎหมายอาญาทั่วไป

“โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

๒.๑ วัตถุประสงค์ในการสอบสวนดำเนินคดีต่อผู้ต้องหาคือ เพื่อให้ผู้ต้องหาได้รับการลงโทษใช้หรือไม่ เมื่อปรากฏว่าทางการสอบสวนเห็นควรสั่งฟ้องและผู้ต้องหาหลบหนีไปอยู่ต่างประเทศ หน่วยงานที่สอบสวนดำเนินคดีกับผู้ต้องหาที่มีหน้าที่ในการเสนอเรื่องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนในฐานะหน่วยงานที่ประสงค์ไปยังผู้ประสานงานกลาง เพื่อร้องขอให้ได้รับตัวกลับมาฟ้องคดีใช้หรือไม่

๒.๒ วัตถุประสงค์ของการฟ้องคดีคือ เพื่อให้จำเลยได้ถูกลงโทษใช้หรือไม่ และการที่จำเลยถูกฟ้องต่อศาลแล้วและศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำเลย เมื่อปรากฏว่าจำเลยหลบหนีไปก่อนที่จะได้รับโทษ หน่วยงานที่สอบสวนดำเนินคดีหรือหน่วยงานที่ฟ้องคดีมีหน้าที่ในการเสนอเรื่องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนในฐานะหน่วยงานที่ประสงค์ไปยังผู้ประสานงานกลาง เพื่อร้องขอให้ได้รับตัวกลับมารับโทษตามคำพิพากษาใช้หรือไม่

๒.๓ หน่วยงานจะเป็นหน่วยงานที่ประสงค์เพื่อให้ได้ตัวบุคคลมาเป็นผู้ร้ายข้ามแดน หมายถึงหน่วยงานที่ทำการสอบสวนดำเนินคดีและหรือหน่วยงานที่ฟ้องคดีใช้หรือไม่

๓. พนักงานอัยการที่จะเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง ตามมาตรา ๓๐^๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งมีบทบัญญัติว่า “การร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอมายังประเทศไทย ให้พนักงานอัยการหรือหน่วยงานที่ประสงค์จะให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง” ยังปรากฏว่ามีการตีความพนักงานอัยการดังกล่าวหมายถึงเฉพาะพนักงานอัยการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๔๑^๕ เท่านั้น ซึ่งในส่วนนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าพนักงานอัยการที่สามารถเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง หมายถึง พนักงานอัยการเจ้าของคดีที่ยังมิได้ฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล และพนักงานอัยการผู้ฟ้องคดีต่อศาล จึงขอหารือว่าพนักงานอัยการตามบทบัญญัติดังกล่าวหมายถึงพนักงานอัยการเจ้าของคดีหรือพนักงานอัยการผู้ฟ้องคดีใช้หรือไม่ และพนักงานอัยการสามารถดำเนินการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลางของผู้ร้ายข้ามแดนได้ทุกกรณีเมื่อปรากฏว่ามีพยานหลักฐานทางคดีพอฟ้องหรือกรณีฟ้องคดีจนศาลพิพากษาลงโทษจำเลยแล้วใช้หรือไม่

๔. คำวินิจฉัยของผู้ประสานงานกลางตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ วรรคสี่ บัญญัติว่า “คำวินิจฉัยของผู้ประสานงานกลางเกี่ยวกับการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ถือเป็นยุติ เว้นแต่คณะรัฐมนตรีมีมติเป็นอย่างอื่น” มีการตีความรวมถึงการวินิจฉัยของผู้ประสานงานกลางเกี่ยวกับเรื่องหน่วยงานที่ประสงค์ด้วย ในส่วนนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าคำวินิจฉัยของผู้ประสานงานกลางเกี่ยวกับการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ถือเป็นยุตินั้น หมายถึง กรณีคำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับการสมควรที่จะจัดทำคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศ

โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

มาตรา ๑๔๑ ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้รับความตามทางสอบสวนอย่างใด ให้ทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้อง และให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสอบสวนต่อไป ก็ให้สั่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหามา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

ผู้รับคำร้องขอหรือไม่เท่านั้น จึงขอหารือว่าคำวินิจฉัยดังกล่าวหมายถึงคำวินิจฉัยที่เกี่ยวกับเรื่องใด ที่สมควรที่จะจัดทำคำร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนจากประเทศผู้รับคำร้องขอใช่หรือไม่ มิได้หมายความว่า รวมถึงการวินิจฉัยว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่ประสงค์ใช่หรือไม่

๕. หมายจับของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติให้จับกุมตัวจำเลยส่งศาลเพื่อจะได้ดำเนินการตามกฎหมาย ทำให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจในการจับกุมตัวจำเลยตามมาตรา ๗๘^๖ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่หมายจับให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักรเท่านั้น ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗๗^๗ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งสำนักงานอัยการสูงสุดเห็นว่า การติดตามจับกุมตัว เป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและเมื่อปรากฏว่าจำเลยหลบหนีไปต่างประเทศ จึงเป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการเสนอเรื่องขอข้ามแดนเพื่อให้ได้ตัวกลับมา ในส่วนนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่า หมายจับที่ได้รับเป็นกรณีก่อให้เกิดอำนาจและหน้าที่ ในการติดตามจับกุมตัวจำเลยในราชอาณาจักรเท่านั้น เมื่อปรากฏว่าตัวจำเลยหลบหนีไปต่างประเทศ ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติความเชื่อมโยงให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีอำนาจและหน้าที่ ในการดำเนินการต่อหรือการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลางแต่อย่างใด มิใช่กรณีมาตรา ๑๔๑^๘ วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่บัญญัติว่า “ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่า ควรสั่งฟ้องก็ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศ ให้พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา” จึงขอหารือว่าการได้รับหมายจับดังกล่าว มิได้ก่อให้เกิดอำนาจและหน้าที่ในการเสนอเรื่องต่อผู้ประสานงานกลาง เพื่อขอให้ส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน ในฐานะหน่วยงานที่ประสงค์ตามมาตรา ๓๐^๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ใช่หรือไม่

มาตรา ๗๘ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะจับผู้ใดโดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้น ไม่ได้ เว้นแต่

- (๑) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๐
 - (๒) เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด
 - (๓) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา ๖๖ (๒) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้
 - (๔) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา ๑๑๗
- มาตรา ๗๗ หมายจับให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักร
- การจัดการตามหมายจับนั้นจะจัดการตามเอกสารหรือหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ก็ได้
- (๑) สำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว
 - (๒) โทรเลขแจ้งว่าได้ออกหมายแล้ว
 - (๓) สำเนาหมายที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น
- ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา
- การจัดการตาม (๒) และ (๓) ให้ส่งหมายหรือสำเนาอันรับรองแล้วไปยังเจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายโดยพลัน

๖ ปรอตดูเชิงอรรถที่ ๕, ข้างต้น

๗ ปรอตดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย) ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า การขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนตามที่หารือมานั้น เป็นกรณีเพื่อนำตัวนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร มาดำเนินการบังคับโทษตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สำนักงานอัยการสูงสุดร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการร้องขอไปยังกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกาบริติชซึ่งประเทศที่มีข้อมูลว่านางสาวยิ่งลักษณ์ฯ ได้หลบหนีไปยังประเทศดังกล่าวแล้ว แต่ในปัจจุบันยังคงมีปัญหว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการดำเนินการต่าง ๆ ตามที่ประเทศผู้รับคำร้องขอขอให้ประเทศไทยดำเนินการ เช่น การจัดทำคำแปลเอกสารเป็นภาษาต่างประเทศ

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การพิจารณาให้ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น ต้องเป็นการให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นและทำให้หน่วยงานของรัฐไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่จากข้อเท็จจริงที่หารือมาและข้อเท็จจริงที่ปรากฏเพิ่มเติม นั้น สำนักงานอัยการสูงสุดร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการร้องขอให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนกรณีของนางสาวยิ่งลักษณ์ฯ มาบังคับโทษตามคำพิพากษาแล้ว เมื่อกรณีอื่นเป็นที่มาของปัญหาตามที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้หารือมาเกี่ยวกับการขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนกรณีของนางสาวยิ่งลักษณ์ฯ มาบังคับโทษตามคำพิพากษา นั้น ได้มีการดำเนินการไปแล้ว กรณีจึงไม่มีประเด็นปัญหาที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) ต้องพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องนี้ สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการต่าง ๆ ที่ประเทศผู้รับคำร้องขอขอให้ประเทศไทยดำเนินการนั้น เป็นปัญหาในทางบริหาร ไม่ใช่ประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๑) จะพิจารณาให้ความเห็นได้เช่นกัน

(นางสาวจรรรณ เสงตระกุล)

รองเลขาธิการฯ รักษาการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตุลาคม ๒๕๖๑